

Lluís Millet

(apunts per a una biografia)

Lluís Millet i Pagès neix al Masnou, el 18 d'abril de 1967, fill de Salvador i Francesca. Fou el setè dels fills, tots ells varons. La data de la naixença s'erigí a aquell any en Divendres Sant. Jo vaig sentir a dir per boca del meu pare que diversos de les bones dones del Masnou, un tros supersticioses i ignorants, creien que el setè dels fills varons feia naixia en els dies sants posseïa certes virtuts curatives. El meu pare estava doncs complert en un d'aquests casos. Així, de molt menut el nostre biografiat era escollit per a curar, o al menys arrambar certes malures per mitjà de contactes, llepades, etc. Póu records de la primeríssima infància que el meu pare alguna vegada m'explicava bo i rient se'n fèien piadosament.

El pare del futur mestre, així com més d'un dels seus germans, eren capitans o tripulants de vaixell de vela. El del meu avi, si mal no recordo es deia "Arancana" i feu la ruta a Trinitat de Barlovento. Els viatges d'un

duraven llargs mesos. Durant aquell temps
les esposs dels brans marins es consideraven
com retirades del món. No sortien de casa,
amb quasi la única excepció del compli-
ment dels seus deures religiosos; i quan
la nova arribada de l'expòs era propi-
ra, pujaven al tenat de llurs cases pe-
tal d'albirar, amb una gran ullera
dirigida a Montjuïc, la ximelleta del
nou i esperat sojorn.

Aquest acostumament omplia de
joia la família que rebia d'Amèrica
característics presents. Una vegada el
pare del Mestre portà a casa seva una
mona, la "Patita", que era mimada
per tots. En certa ocasió, però, abusant
de la franquesa, estirà dissimula-
ment, de la butxaca del petit Lluís,
un xuclet de sucre i se'l menjà,
produint gran desolació en el nostre
protagonista.

Miren com el Mestre evoca les figures
del seu pare, mare i germans en aquells
temps llunyans. L'evocació és estreta

d'un apunt inèdit que ell titula "La diada dels morts en ma casa pairal." :

"El toc de les ànimes en el dia dels morts, ressona dins l'ànima quan un el sent en la casa pairal, allí on ha nascut i ha viscut els anys de la infantesa. Les campanades sonen grasses en la quietud del poble (quiet) i en les parets, pures de la casa nadiua, emporadissa de les persones bones que hi viuen en la simplicitat de la honradesa en el temps parat."

"En aquest dia i hora, dins aquestes blanques parets, se'n renova la figura del pare i de la mare i dels germans meus en la infantesa. La mare guardiana i mestressa de la casa, ordenadora i autèntica regina de la família amb olor de roba blanca de calaixera; guardadora i regina de la casa, mentre duraven els llargs viatges del pare pels amples mars d'Amèrica. Després veig a(n) ell, el pare, arribant amb olor de mar salada, el veig al cap del llarg carrer de cases netes i humils, després, de me-
-sos d'absència, quan nosaltres, els fills, corrim a besar-li la mà, mentre ell, brandant el cap, pesava coses, ho-

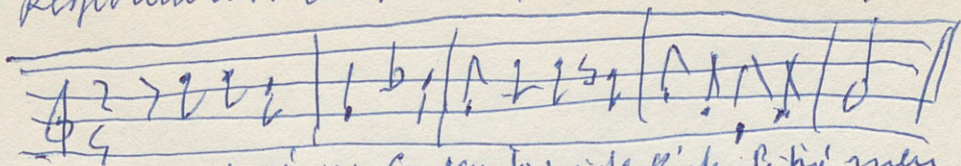
-fonda, en el fons de l'ànima. I el veiem
-anegut a la taula, llavors més ampla-
-ment parada que en els dies de sa absèn-
-cia. i veiem el gat de cap gros, amb posat
-fidel, fregar la finor del pel d'un costat i
altre contra les cames de l'amo arribat
de nou, esperant la mossaina d'arriba-
-da, mentre els petits callats, unig temoreny-
-miràvem i enoltàvem aquell home col-
-rat pel sol i la sal marina; i sembla-
-va que tot un món nou hagués entrat
a casa, o que la casa i hagués aixam-
-plat, agafant llavors i solerades de l'at-
-lèntic, i que contempléssim els països
verges que el pare descrivia com cosa
viscuda i estimada. I els germans més
grans que s'havien acompanyat en el viat-
-ge, eren a sopar per a mudar-n la roba
i anar ~~at~~ a donar el torn al "cau-
-ral" a tribar la noia alta, espigada,
amb la mirada enyorada i romniada
allí, prop el timó, davant la blavor
majestuosa i en la bellum dels pri-
-mers estels puríssims en l'altre in-
-mensitat més quieta del cel amplis-
-sim.

i com feu que al Mestre se li despertés la vo-
 - ció musical? Quan cap, antecedent la peïa pre-
 - visible, diuen que al col·lapi del poble de-
 - mostrava tenir bona veu; i únicament,
 per esplotar, el seu pare tocava la guitarra.
 - ra a la porta de la seva cantó, i alguna
 vegada, aquell cant popular meravellós del
 Rosari de Sant Antoni de Pàdua que cantà-
 - ven les dones del carrer amb el cor i
 de fer puntes sobre la falda i que tenien
 l'esperit o el germà Arny, renouava dins
 l'ànima del Mestre, i potser construí en
 primera semblança de la cançó nostra
 cançó en el seu cor:

Per
 comença
 cada
 vers

deinde bon dat, bon dat in - men sa gran
 es la vo - luntat in - la q - uel - lo - tri - gués pen - sa - re
 vo - lunt ad - to in - de Pàdua glo - ri - os

Responsumenta cadette lleria

Se-sis d'm me cantem. In m'ide Pa' d'm Pa' d'm m'm

El seu amor i devotio' per la canço' popu-
lar ja no el deixaria mai més, i el voldrà
encomanar a tot hom. Quan l'amic v're.

Joan Torrens i l'inter d'aquests ratlles
-joventutem, l'any 1917, per tenir em-
-jordanes, recullint els tresors de les
nostres melodies populars per encane-
de l'obra del "cançoner popular de

Catalunya" el meu pare m'escriu

en una de les seues lletres: "estic
content de la teua animació en la

feina de recollir cançons. És una pràc-
tica d'una epifania transcendent,
és deure l'origen regalada de l'ànima
del poble a la deu mateixa immacula-

da, és captar directament l'esperit i
el temps de raça. Artísticament tam-

-bé té una epifania extraordinària, perquè
encomana aquella vida que ha de tenir
totant veritable, sense encaparaments de
subtilitats estranyes ni de rebuscaments

l'òstin. Revolta-la bi-la canço, que ella, la
gentil, pructificaria drenta ten un dia o altra
en l'expressió del ten propi temperament
i natura

Per completar aquest record, diem
que també es feltiaven dins l'ànima
del Mestre, els seus característics d'aquelles
campanes de la Paròquia, estimades
sempre hi hi hagué una devoció especial i
vivien com en parlava en l'letindrugi
da des de Masson al seu germà Fran-
cesc: "El toc de les campanes distien una
veia i porta missatges nobles i misteriosos
i de vegades, treient l'espert amb
el sentiment profund de la vida i la
mort. El toc de l'Ave Maria té aquí,
al Masson, un encant suprem per
a mi; el campaner que en va inven-
tar la tonada i el ritme, era un ar-
tista i un devot; cada vegada que
el sento aquest toc, com em desperta el
record de la Mare que al sentir la pri-
mera campanada fa deia "Alabada
sia Maria santíssima" "Ave Maria", i
el mar i el sol i les parets llargues
semblava que entonaven també l'Ave

- gelus Domini "

Aquest record dels primers anys marrovis el té,
el Mestre clarat al pensament, i traspuen en bona
part de la seva correspondència.

Deixen-me transcriure encara l'últim para-

-graf d'una lletra adreçada molts anys des-
prés a un seu deixeble predilecte, en felicitar-
lo pel seu retorn a la Pàtria després de
completar els seus estudis a París. Deu així:

"Res més per avui que això ja ho continua-
rem al llamón, a l'eixida de casa, on en-
cara hi ha un taronger plantat abans
de jo néixer i un roser que la meva mare va
plantar, i el mateix cel i la puresa
de l'aire del temps aquell de la meua
infància. I en aquest ambient l'esperit
s'assereïa i el cor gloriava amplement,
briant la vida "

...

En 1875, quan el futur Mestre tenia entel
7 i 8 anys, la família es trasllada a Ben-
celona. Les causes foren l'agitació pro-
funda per les guerres carlines que ompli-
ren de pànic l'ingènua població mar-
roquina. Quan en la vila tenien efete
les esporàdiques invasions carlines, els

plus estadas estaven atenentzats: "Ara toquen a
matar i deshonrar," exclamaven les dones, i les
portes es tancaven, fins que s'obrien de nou,
quan els ocupants els asseguraven que no els
farien cap mal.

Aquesta agitació d'esperit, doncs, fou la deter-
minant d'aquell èxode que havia d'ésser
molt profitós, en sentit artístic al nostre poeta-
-goulista.

Lluís Millet (ell me'l havia enumerat)
tingué a Barcelona un domicili als carrers
del Carme, Portadors, Trafalgar, Comerç i per úl-
tim al mateix edifici de l'Orpis
Català, al carrer de Trafalgar tingué per
veí el conegut polletera ~~Quint~~ Salvador Fan-
nès, qui li féu créixer l'amor a puma-
nat i consueït, a la vegada per la cos-
tra Canós popular. Un pis del carrer de Comerç
fou el que el pare habità quan contraqué el mateix
mors. Al cap d'un any habità el domi-
-cili de l'Orpis Català on morí la seva
esposa i morí mica i d'on partiren
les seves despulls mortals, com, molts anys
després les del seu fill, Juan aquella set-
trallada, ja molt malalta, els darrers

temps de la seva vida, respirà fonamentalment i
digne: "ara n'heu arribat a casa, ja esteu curats".

Pero... no anem tan encorant.

L'aportaven la Múscica propiament en el
nostre home. És indubtable que abans d'en-
trar en el Conservatori del Liceu, proba-
blement l'any 1880, a l'edat de 13 anys, el
nosr Millet tenia més que regulars nocions
de Múscica. Ho comprovem fàcilment d'examen,
quan immediatament posterior, que posseïm
del dit Centre amb les màximes qualifi-
ficacions corresponents a un 3e curs de
piano i a un curs d'acompanyament
per a estudiar el qual són imprescin-
dibles nocions d'Harmonia ^{teòrica} al ^{menor} grau.
-gem de Múscica de can Guàrdia (ba-
-satge de Bacardi) a l'edat aproximada
d'onze anys i la competència que
allí hi feu de l'Alid en Vidiella i
l'Albeniz, li foren certament de profit
i l'ambientaren de manera decisiva
musicalment. L'Alid l'afirmà més
en l'amor a la nostra Múscica ~~propia~~
racial. Vidiella havia d'ésser el seu
mestre de piano i l'interpret d'aques-
ta especialitat que ell admirava més.

Albéniz li havia d'encarregar més tard la preparació dels chors de la seva òpera "Mer-
lin" que no arribà a donar-se, però li
l'obsequi d'una agalla de colata composta
d'un brillant i una perla, testimoni d'a-
graït reconeixement. A més Millet, des
de la més tendra edat, i'quan estava
a aquest establiment, abans d'entrar
al Conservatori s'alegrà a primera
vista, amb gran facilitat, a l'uticó
del seu patró i per a satisfacció dels
clients, quasi tot particularment la pianística
que se li presentà, àlthuc que fòssim
rapòchis de Ligt.

He parlat abans de l'admiració per
Vidiella. Bo és, per comprovar-ho, l'e-
logi d'itineràrie que li dedicà en un
article publicat a "Revista Muncial
Catalana" en setembre de 1963, que
precisament fou agrait per l'interès
-sat, aquell gran pianista, amb la
fletxa que a continuació en plan trans-
crim: "Millet, esgrint amic me-
" El cos inclinat damunt la taula del

men quarto d'estudi, el cap reverentment
acostat, ple tot mon ésser d'enviós, rade-
-llat d'agraïment, acabo de elegir l'her-
-mós article que em dedica en les pla-
-nes de la "Revista Il·lustrada Catalana".

"Dén li pagui la bona obra, estimat
Millet, i... digni'm : i de quin po-
-der misteriós (gairebé podria dir-se'n
Taurmatígric) se val V. per a endinsar-se
en les animes, i, com ha pogut eliminar
tot lo que passa en la meua? ..."

"Mai ningú, cap artista, cap càlta, cap
músic, m'havi donat, en llavors i para-
-les, la sensació de que m'entenia, i a ve-
-xè amb qui puc confesar-me, vull dir-
-li que ara tinc la nobla, intensa satisfac-
-ció de que he sigut comprès per primera
vegada en ma vida. Dén li pagui, Millet."

"Cap acostat, ple d'agraïment, poso en
sa galta el simbòlic petò, penyora de la
fidel amistat que li tindrà mentre
alivi

Carles G. Viciuella
Barcelona 9 Novembre 1913"

Letra admirable que fou contestada pel Mestre en alta, no menys admirable que copia a continuació i que prova aquesta devoció fervent a què em referia:

" 11 novembre 1913 "

" Estimats mestres: cyrie, també, per la seva carta. La estimo molt. El meu article no és més que la exteriorització de la emoció que m'ha produït sempre el seu art singular des de que noi el sentia a casa (guàrdia amb la boca badada, fins avui que he tingut prou temps de fer de músic i escoltar artistes de totes categories "

- " Durant aquest temps he vibrat moltes voltes per les sensacions de l'art, ja essent jo l'executant, ja rebent-les dels altres, i no obstant la música d'en Vidiella m'ha assolat sempre per dins amb son record com cosa única de poesia virginal que porta l'emoció pura dels primers amors a l'obrir-se l'ànima als primers raigs ferdants de la vida "

" I no só jo sol que l'entén aquest llenguatge ideal del nostre artista; som molts, ho sé de cert, que quan d'aquest

mon partirem, ens emportarem en l'ànima
senyals lluminosos d'aquest seu estat de l'à-
nima seva, ferides benèfiques que ens l'ha-
ran ennoblida i dignificada per a dir a Déu
amb tots les altres nobleses que podem portar:
Senyor! verment vostra obra fou bona!
Perquè els artistes ens donen reflexes d'eter-
nitat, i fan el món bo i el lliguen amb
l'altre."

"Perdoni'm aquesta digressió, perquè jo
només volia dir-li que l'agraït sóc jo; a-
grait i servidor

Lluís Millet"

Ja que hem pt al·ludir al magatzem
de can Guardia bo seria que intentéssim
demostrar l'ambient musical que en
aquell temps regnava a Barcelona,
el Mestre ens el descriu magníficament
en l'article titolat "Evoqueries musicals
de la Barcelona vintcentista" publicat a
"La Veu de Catalunya" el 28 de juliol de
1929, que el lector pot trobar en l'apèn-
dix (document n° 1)

A l'edat de 12 anys, l'any 1829, Lluís Millet,
dependent de can Guriàdia celebra la seva pri-
mera Comunió a la parroquial església de
sant Olegari de Barcelona. Per l'any següent
(1880) podem assegurar que es desitja del con-
servatori del lloc, amb bastant àmplies
noïens musicals, com ja he manifestat. A
més, els estudis musicals de Millet ^{alternant} amb
claus dels idiomes francès i anglès a l'Institut
de la ciutat comtal, i, naturalment amb
l'aprenentatge a can Guriàdia. Des 1882 tenim
un document que acredita que obtingué
Premi Extraordinari en la repèda
assinatura d'acompanyament re-
gim certifica la firma del Director d'a-
quell Centre, el cèlebre Marian Obi-
ols.

Però la família no volia que Lluís Mi-
llet fos músic. Ferrián (almenys bona
part dels seus membres) la convicció
de que per aquell camí no feria mai res
de bo a la seva vida.

No comprova abastament la llei
la llei datada el 5 de Maig de 1881 en un
port de determinada pita del velar en que
seria la travessia marítima el gremi
gran del nostre protagonista Salvador,

padrón del Norte i molt més tard també men,
sin així:

" Estimado hermano: Al fin he recibido
tu carta, 10 del pasado, viendo por ello que
haces muy mala letra. A los sabios se les dispen-
sa la mala letra porque la vinya de imagin-
ción les priva de hacerla buena, pues
que escriben más con el pensamiento
que con la mano, mas los que piensan
dedicarse al comercio deben hacerla muy
buena y elegante, puesto que esto es una
de las principales condiciones de todo
dependiente del comercio. Como her-
mano tuyo que soy y con alguna expe-
riencia, te encargo no te hagas nunca
la ilusión de poder ganarte la vida con el
piano. El saberlo bien tocar es un magní-
fico adorno que facilita muy bene-
ficas relaciones, mas yo pienso que el
inglés, y asi mas que esto la una muy
buena letra, a mas de un buen criterio
para el dictado de cartas comerciales
y sabiendo calcular y algo de tenedur-
ria de libros, es mas útil que el
ser un regular profesor de piano

a lo cual no pienso que llegues tú, pues
te faltan aún dos años y creo que no se-
rá necesario antes de este tiempo poner-
te a trabajar, quitar gastos de casa pues
que nuestro padre ya está bastante vie-
jo y bastante ha trabajado. A nos de
esto, los negocios nos siguen mal, y
yo mismo no sé aún lo que tendré que
hacer para ganarme la vida. Ah, si yo
tuviera 14 años y me encontrara en tu
lugar como trabajaria (estudiando)
y que risueño vería el horizonte! ---

También te será utilísimo que cogiendo
un libro epistolar de cartas en español
procure traducirlas al inglés y al fran-
cés, principalmente las comerciales, y
en fin, has de tener siempre presente que
has de ser hijo del trabajo y que si
alguna importancia, si algún ver-
dadero papel en esta vida has de repre-
sentar, lo has de deber al estudio y a
tu trabajo. Tienes casi 14 años, y debes
acostumbrarte a él trabajando (estudiando)
de 6 a 8 horas diarias, tanto

Como puedas hacerlo sin perjudicando
la salud; bueno es emplear dos horas al
día al día. mas bueno ~~que~~ también
y muy útil te sería que cogiendo un tra-
tado de cálculo mercantil aprendas
a resolver todos los problemas indispen-
sables al comercio. En fin, que me
entendrás, y que no me harás como
el año pasado que olvidaste a las va-
caciones lo que aprendiste en la Univer-
sidad; yo estoy dispuesto a hacer cuanto
pueda para ayudarte a darte los estudios
necesarios que te lleven algún día a ser
hombre completo (un homme comme il
faut). Yo sé el camino que debes seguir que
no es otro que el que en esta carta te in-
dico. - - - - -

"ex Gabriel, no vull dir-li res, sinó que q'has
pugni m'escrigui una carta parlant-m'hi
d'en l'ensinament i dels seus "adelantos"
que si veiem que no té voluntat per
treballar estudiant, l'hanem de treba-
llar d'altre modo, i per això Proh "

Millet, però, anava estudiant al Conservatori
on tingué per mestres Miquel Font i Josep
Rodoreda. Fou un temps més tard que es
someté al mestratge de Carles G. Vidiella
i de Felip Pedrell. El nostre jove inclinat
també amb una gran afició a les òperes
del Liceu, que llavors moltes d'elles
eren dirigides per Giuseppe Dalman. El
men para mi, havia contat moltes
vegades l'episodi que provocà la seva
ferma decisió, malgrat tots els opor-
tuns, de dedicar-se a la música de
ple. Jo un dia el vaig traslladar al
seu biògraf Baltasar Samper, a qui tant
emgoyàrem, i on tan justes les seves
paraules que en reproduïxo els re-
gients parafrats:

"Al temps que en Millet estudiava
al Conservatori ja no dirigia Obiols les
òperes: no feia el mestre Giuseppe Dal-
man, un altre prestigi de l'època"

"En Millet l'admirava i portava enistat
del teatre gran anava a veure l'actuar,
i justament el dia que per acompanyat -
en Millet - pel seu germà al despatx on
havia de fer l'aprenentatge per a dedicar-se

al Comerç, segons el desig de la família,
trobà pel camí en Salma el seu ídol,
i aquest encontre podem dir que fou provi-
dencial, per quan en aquell moment
es decidí la vocació del futur director de l'Or-
fèu Català. Ell meditava, consternat,
i considerava amargament la perspecti-
va que li oferia el camí que anava
a emprendre, i en veure passar pel seu
costat el director del Liceu, li evocà la vi-
sio de les brillants vetllades d'òpera amb
aquella orquestra que seguia el gest del
mestre i sonava tan bé, es revoltà i con-
regué cap a casa seva, on provocà una
escena violentíssima. La seva dismis-
ió de desentendre's de tota activitat comer-
cial i de dedicar-se exclusivament
a la música, fou anunciada amb e-
nergia i presentada com irrevocable.
Trobà, naturalment, l'oposició de tots, pe-
rò ell, exasperat, es defensà bravament
i quan, després d'ergotar d'una banda
i de l'altra els arguments, el trobaren tot
pleorà, damunt d'un elit, amb una exi-
tació alarmant, bé calgué, ~~mes~~ i no

un plan per força, prendre en consideració els
desitjos de l'iniciant artista i cedir a la
violència de les seves aspiracions. No cal
dir que ja no es pensà més en el despatx,
i en Millet satisfet, pogué lliurar-se a
l'estudi del piano amb entusiasme
esultant.

José Rodoreda, director llavors de la Fede-
ració de Choro de blanc, sol·licità al seu
deixeble per tal de dirigir el cor "La Lira"
de St. Cugat del Vallès. Aquest fou el
debut del mestre en la direcció coral.
Això s'efectuà en 1883 quan enmig Millet
tenia 16 anys. El men pare conservava
el programa manuscrit del primer
concert que dirigí amb l'esmentada
cor agrupació. En ell hi havia per
a més de "La Lira", un altre cor,
"El Progreso" que ignoro qui dirigia
l'òrquestra del programa era el que seguia.

Primera part: Simfonia. "Les flors de
Marig (La Lira), "De bon matí" (Progre-
so), americana (La Lira), "El
ria a Espanya (Progreso). Segon-
da part: "Els cunyats" (La Lira), "Els
pescadors (Progreso), "La violeta (La

Liria). "Els nits dels almsgàners" (Progrés)
una nota autògrafa del pare d'iu que
aquest concert es celebrà a benefici de
les famílies dels afusellats de S'ia Choloma
de Tarnés. Ignoro amb quin motiu
com podem veure, claré (de qui el m'is
tu per sempre un enamorat) per
el seu debut com a director. Jo m'atre-
-uria a dir, pels records que en guardo
que potser no fou mai tan ben interpretat
tot com quan el dirigia ell.

A can Chàndia (1884?) Millet co-
ntava' amader Vives, uns anys més
jove que ell. Aquesta amistat incipient
es feu forta i durà tota la vida, àdhuc
molt temps després de l'actuació de Vi-
ves a l'Orfèu. L'epistolari entre els dos
amistats, que per tot posseim és una ve-
ravel·la que cal conèixer. En Millet
sempre dirà que Vives havia estat l'amistat
de la seva vida. D'ací la franquesa
sinceríssima entre ambdós, àdhuc quan
mutuament es renyaven de fe-
bles i es feien acusacions. És cert, pe-
rò, que la solidesa de la creença cri-

- tiana en el mestre Milet, segons pròpia confessió, per deçada a la guia del seu amic. El mestre, gran manifest a l'autor de "L'Enigant" que li deu el favor més gran que se li ha fet en la vida, uns dubtes es refereix a això.

Als 17 anys (1885), Milet canvià novament la dependència al magatzem de música de Can Ferrer (Caner Escudillers), a instància de Rosalinda que protegia l'establiment. Segonament per llavors que es posà sota les ordres de Vidiella i en el camp de la composició i instrumentació sota les de Pedrell. Fou Vives qui li portà, convençent de que ells dos no es podien resignar de l'autodidactisme, car es corren en mútuoament els respectius exercicis. Després l'embarcà i fou ell qui es quedà a terra. El mestre, en les classes de Pedrell per considerable de Granados (tenien aproximativament la mateixa edat). El mestre tortoní considerava a Milet i a Granados com els seus millors deixebles de l'època. Pedrell (aquesta bona figura senyera de la música

hispànica) no era un pedagog en el rigor
- no sentit de la paraula, ni, però, un
home de grans ideals que inculcà als
seus deixebles, amb nova força, l'amor
a la cançó popular com a deu inspira-
- radora de la nostra música, i l'amor
a la Polifonia antiga hispànica que
ell quasi podríem dir que descobrí
dos amors, que, en el cas de Millet
donaren fruit, exponerous tota la
vida. I no parlem del malkamat Gra-
- nados, aquest misme exquisit d'u-
na elegància suprema.....

amb les lliçons de Pedrell i Vidiella,
les relacions amb Rodoreda no, ha-
- vien pas afeblit. Així, veiem que el 3
de Febrer de 1885, Millet, que no tenia
encara 18 anys, prenent part en un ~~concert~~
"concierto vocal e instrumental organiza-
do y dirigido por el Sr. Rodoreda para
nuestra pública de los adelantos de sus
discípulos". És molt curiós el programa,
veritable mortuari de diverses obres,
estils i intèrprets. El nostre misme
hi intervié com a pianista i componi-
tor en les següents obres: I. "Tanhäuser,

Wagner, sinfonia a 2 pianos a 4 ma-
nos per los Hs. T. elin, Jover, Millet y
Badrena. II "Alsestis", romanza compues-
ta por el H. Millet (alumno de armonia)
y ejecutada por la sta. Musté (es de
suposar que Millet l'acompanya al
piano). III Segunda serenata rusa, para
piano, Rubinstein, por el H. Millet.
Es molt curiós que Millet havia
de tocar en aquesta audició el pri-
mer Concert de Beethoven, amb orque-
stra, obra que treballà amb molta il-
lusió. Uns pocs dies abans, Rodoreda
li digué que no disposava d'orquestra
i que, per tant, toqués ço que volgués,
amb el piano sol. Fou llavors que
Millet escollí, a corre-cuita, la referida
obra d'Anton Rubinstein, sense altra
guia que la pròpia.

Aquest concert tan curiós, que per
diverses circumstàncies fou històric,
acabava amb una "Palmella turca"
de Michels "per los alumnos de piano
remedios". Sense comentaris!

Un any després (1886), Nicolau (que

una projecció tan àmplia havia de tenir en la vida del Mestre i de l'Orfeo' Català), de retorn de París, establí la seva residència a Barcelona.

Per més que la taula cronològica publicada en la "Guia Musical" del Volum de la Música Catalana l'any del Centenari del naixement del Mestre, senyala l'any 1885 com a data d'entrada com a data d'entrada d'aport ~~com~~ com a pianista en les tasques del "Cafè Inglés", existeix una contracta, que sembla ésser la primera, per diverses circumstàncies i que data del 6 de setembre del 1888. La llegirem perquè és molt curiosa i com que només porta les firmes de l'empresa i d'Enric Millet, pianista i llavors Primer, harmonium, és de suposar que aquesta és la primera, per tal com en ella no hi figura encara el violinista Cioppi. Vegeu després el text que ens ocupa.

(aneda a part)

"Era l'any de l'Exposició 1888, de bona memòria, que vaig sentir amb motiu dels certamen, que se celebraven un quart,

orfeons estrangers. La manera de cantar
d'aquelles colles va en una revolució per
a mi. La tradició del bell cantar s'havia per-
dut en nostra terra. Jo a lo menys no ha-
via sentit mai ni en l'església ni en
el teatre cap massa coral que em fés
sentir el goig que és capaç de produir la
veu humana tractada en conjunt.
La veu humana és l'instrument més
ritual per excel·lència. És l'únic que
està en contacte amb l'ànima. És la
unió directa de l'espirit. El cor l'escal-
fa, el pit la fa vibranta, el cap l'eleva,
la dulçifica; l'espirit dins casa seva
obre finestres, buia rebre frescos dels
camps, volants i alenades de primavera.

La veu humana tractada en massa,
l'unida amb art, amb equilibri d'inten-
sitat en cada part coral, obté efectes
incomparables de vida, de calor, d'expres-
sió que l'orquestra no podrà mai
imitar tot i tenint molts més recur-
sos. Però, per a obtenir aquests efectes
se necessita estudi preparant l'educa-
ció indispensable a cada branca del
saber humà, l'educació necessària a
son desenvolupament i perfecció.

" Al sentir doncs jo aquelles societats chro-
-nals cantant amb un art nou per a mi,
-me'n queda' un record fondo que em
-vondinava per dins com un desig d'una
-cosa que havia de venir i a no tardar gar-
-re la porta annistat que em eliga amb
-l'Amador Vives pecunda l'idea. La concepcio
-ca d'un aplec de joves que encara emot-
-llen nostra senyera i son, com si digués -
-rim, el pingot de nostra fruita xanosa,
-pen el llevat que, partat per la bona vo-
-luntat de tot hom, s'ha transformat
-amb l'institucio que avui tot cata-
-lunya venera i estima "

estat. Patzer no tal com alguns ³ veien
fese per segurs ~~els~~ seus comenciments
Crec però que la veritat està per damunt de tot i cal servir-la
fidelment per exaltar encara més la glòria del Mestre.

Lluís Mulet ^{Pare} neix a Masnou el 18 d'Abril de 1967, fill de
Salvador i Francesca. Fou el 7^è dels fills tots ells varons.
Va néixer el dia del Divendres Sant. ~~Sant~~ Jo vaig sentir-hi
a dir ~~que~~ ^{diversos} ~~que~~ ^{de les bones dones de Masnou, un tros}
^{ignorants} supersticiosos creien que els ^{fills dels seus pares} ~~fills dels seus pares~~ en els dies sants
^{possibles} ~~virtuts~~ virtuts curatives. Així encara molt infant
el nostre biografiat era escollit per a curar o almenys
aixecar ^{certa} ~~certa~~ ^{malaltia} ~~malaltia~~ ^{per mitja de contactes, els pares}
etc. Els records de la meritoria infància que el meu pare algun
cop m'explicava bé i rient-se'n padosament.
El pare del mestre, així com més d'un dels seus germans eren

Capità de vaidell de ^{vela} ~~fulera~~. El del meu avi, si' mal, no (4)
recordo es de ia Arancana i feia la ruta a Tunitat de Barlento.
els viatges duraven ^{alguns} ~~molts~~ mesos. Durant ells les esposas dels brans
marins ~~quedaven~~ ~~refugiant~~ ~~en~~ ~~actiu~~ ~~ella~~ es consideren
ven com retirats del uoi. No sortien de casa ^{amb quasi} ~~no~~
~~la única excepció~~ ^{la única excepció} ~~del compliment dels deures religiosos~~
~~per anar a missa~~ ^{per anar a missa} ~~gran hoies~~ ^{gran hoies} ~~que per anar a missa~~ ^{i quan}
i acostava ~~la~~ ^{la} nova anibada ^{del temps} ~~per anar~~ ^{del temps} ~~al~~ ^{al} ~~temat~~ ^{temat} ~~per tal~~ ^{per tal}
de d'albirar amb una gran ullera dirigida a Montpuri la senyal
d'anibades del nou ropon.

Aquesta ventidament omplia de joia la familia que
rebia d'Amèrica caracteristics presents. Una vegada
el pare del llesthe portà a casa ^{"la Pateta"} una mona que era
minuada per tota la familia. En certa ocasió, però,
aprofitant la penquesa, estia ^{de la butsaca} ~~de la butsaca~~ ^{del petit} ~~del petit
lluis, un xuclet de sucre. i se'l menjà, produint així gran
desplacó en el nostre protagonista.~~

(5)
Alina com el mestre evoca ~~en~~ les figures del
seu pare, la mare i germans al aprells temps. L'evocació
l'estràiem d'un apunt mèdit que ell titula "La diada dels
morts en una casa pairal" Enrollen-lo.

Document 1